

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11CoPr/2/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124208247
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šišková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4124208247.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šiškovej a členov senátu JUDr. Dariny Vargovej a Mgr. Mareka Janigloša, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. A. XXX/XX, D. A., zastúpeného JUDr. Ing. Petrom Lyžičiarom, advokátom, Svätoplukovo nám. 1/B, Nitra, IČO: 52 334 490, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 6.946,44 eur, o odvolaní žalovaného proti výroku I. a výroku III. rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8Cpr/3/2024 - 325 zo dňa 05. 02. 2025, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. potvrdzuje.
- II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ďalej len súd prvej inštancie, alebo súd) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.200,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, § 91 ods. 1, § 92 ods. 1, 2, § 103 ods. 5, § 122 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „Zákon o HaZZ“), čl. 1 ods. 1, 2, 3, čl. 2 ods. 1, 2, čl. 6 písm. b), čl. 16 písm. b), čl. 17 bod 3 písm. iii) a čl. 19 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“).

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na to, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy v sume 6.946,44 eur. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovaného a následne po zistení skutkového a právneho stavu konštatoval, že žaloba je v jej základe dôvodná.

4. Súd sa primárne zaoberal splnením procesných podmienok a dospel k záveru, že prejednanie danej žaloby patrí do právomoci súdov, poukazujúc na pravidlo obsiahnuté v § 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Aj zo samotnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Súdny dvor vo veci C-429/09 (E. F. G. H. I.) rozhodol, že predmetná smernica má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súd bol rovnako názoru, že je daná aj jeho

miestna príslušnosť. V zmysle konštrukcie miestnej príslušnosti danej na výber je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody (§ 19 ods. 1 písm. b) CSP). Žalobca si teda popri všeobecnom súde môže zvoliť na podanie žaloby aj takýto súd. Keďže miestom, kde nastala skutočnosť zakladajúca právo na náhradu škody v konkrétnych skutkových okolnostiach, je pracovisko žalobcu (J.), príslušným je aj súd, v obvode ktorého hasič vykonáva služobnú činnosť.

5. Súd sa nestotožnil s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, podľa ktorej má byť vzhľadom na simulovaný úkon žaloby o náhradu mzdových nárokov pasívne vecne legitímovaný zamestnávateľ. Súd nesúhlasil s tvrdením žalovaného o (skrytom/ simulovanom) uplatňovaní mzdových nárokov žalobcom v konaní. Premet konania vymedzil žalobca predkladaním skutkových tvrdení v žalobe a v ďalších procesných úkonoch. Pokiaľ žalovaný skryté mzdové nároky, resp. „pracovno-právny charakter“ sporu odvodzoval od žalobcom predloženého spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy, súd mal za to, že len samotný spôsob výpočtu náhrady ujmy v žalobe nemôže vymedziť podstatu a charakter uplatňovaného nároku. Žalobca žalobu založil na zásahu do jeho nemajetkovej sféry v dôsledku nesprávnej transpozície smernice a porušenia práva priznaného jednotlivcovi smernicou v článku 6 písm. b). Podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, avšak voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Podľa čl. 29 smernice 2003/88/ES táto smernica je adresovaná členským štátom a žalovaná ako členský štát a adresát smernice je zodpovedná za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice (zabezpečiť jednotlivcovi smernicou priznané právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času), pričom v prípade nesplnenia tejto povinnosti je štát zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Zodpovednosť za nesprávnu transpozíciu smernice do vnútroštátneho právneho poriadku znáša členský štát. V mene Slovenskej republiky nepochybne koná orgán štátu, do ktorého pôsobnosti patrí Hasičský a záchranný zbor SR (§ 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z.), teda Ministerstvo vnútra SR.

6. Ďalšou námietkou žalovaného bola pôsobnosť smernice, resp. nemožnosť jej použitia na žalobcu ako príslušníka hasičského a záchranného zboru a s tým súvisiaci nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Argumentoval, že platná vnútroštátna úprava stavia príslušníka HaZZ na rovnakú úroveň ako policajta, pokiaľ ide o obsah služobného pomeru a teda pokiaľ sa smernica 89/391/EHS neuplatňuje na osobitné činnosti ako ozbrojené sily polícia, možno tieto charakteristiky vtiahnuť aj na činnosť príslušníka HaZZ. Ani túto námietku súd nevyhodnotil ako dôvodnú. Článok 1 ods. 3 Smernice 2003/88/EHS definuje rozsah pôsobnosti smernice na všetky odvetvia činností, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391 sa v zmysle čl. 2 ods. 1 uplatňuje „na všetky odvetvia činnosti a to verejné aj súkromné“, ku ktorým okrem iného patria všeobecne uvedené činnosti služieb (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas, atď.) V zmysle odseku 2 sa neuplatňuje uvedená smernica tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. Po vyhodnotení dotknutých ustanovení smerníc mal súd prvej inštancie za to, že výnimka podľa článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS sa na služobnú činnosť žalobcu nevzťahuje. Výnimky z jej pôsobnosti je potrebné vykladať nie extenzívne, ale naopak, sledujúc účel smernice, zužujúco. Akákoľvek podobnosť medzi služobným pomerom (jeho obsahom) policajta a hasiča voči štátu, upravená vnútroštátnou normou, nemôže byť použiteľná pre výklad únieovej normy, tak ako to naznačuje žalovaná. Súd poukázal na výklad práva EÚ, ktorý podal Súdny dvor, kedy z jeho judikatúry vyplýva, že čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS nevyklučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Uvedená výnimka bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa - pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy (rozsudok v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 Pfeiffer). Vo veci C-52/04 Súdny dvor uviedol, že smernica 89/391/EHS sa musí uplatňovať na činnosti hasičskej služby, aj keď tieto činnosti zásahové sily v teréne vykonávajú bez ohľadu na to, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním, ktoré bolo zverené príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ktoré môžu byť spojené s týmito činnosťami, sú vzhľadom na svoju povahu nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitému riziku, pokiaľ ide o ich

bezpečnosť a/alebo zdravie. Podľa rozsudku SDEÚ vo veci C-518/15 Súdny dvor dospel k záveru, že na uvedené činnosti hasičského zboru, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, sa má uplatniť aj smernica 2003/88/ES. V konaní nebolo tvrdené, že žalobca vykonával služobné činnosti v iných ako obvyklých podmienkach, ktoré by bolo možné považovať za osobitne vážnu situáciu alebo situáciu osobitného rozsahu (dosahujúcu intenzitu katastrofy), kedy by nebolo možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Zhrnúc uvedené súd dospel k záveru, že služobná činnosť žalobcu ak príslušníka HaZZ patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES a je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu.

7. Súd sa následne zaoberal tvrdeniami o správnom, resp. úplnom transponovaní smernice 2003/88/ES. Zákon o HaZZ upravuje podmienky výkonu štátnej služby, definuje týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, štátnu službu nadčas, služobnú pohotovosť a iné. Podľa prílohy č. 4 bod 6 zákona do jeho znenia bola prebratá smernica 2003/88/ES. Z ustanovení zákona ale nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy s právom Európskej únie. Súdny dvor konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v smernici 2003/88 je autonómnym pojmom práva EÚ a je vymedzený ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti...“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Rovnako z ustanovení zákona nevyplýva, resp. do 31. 10. 2024 nevyplývala maximálna dĺžka priemerného služobného týždenného času 48 hodín zakotveného v článku 6 písm. b) smernice (tento bol do znenia zákona doplnený novelou – zákonom č. 258/2024 Z. z. účinnou od 01. 11. 2024). Tento článok predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemôže byť podmienené alebo obmedzené. Zároveň priznáva práva, ktorých sa môžu dovoliavať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. C-397/01 Pfeiffer a C-437/05 Vorel opakovane zdôrazňoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času a pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva. Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou 2003/88/ES (C-429/09, C-52/04). Cieľ čl. 6 písm. b) smernice nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. naplnený. Nič nemení na tomto závere ani skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada. Zákon o HaZZ umožňuje rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ nerovnomerný pracovný čas. Neaktívnu časť služobnej pohotovosti zákon výslovne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z § 86 zákona pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozdiel je viditeľný aj pri odmeňovaní podľa § 103 ods. 5 zákona (rozlišuje služobný príjem a peňažnú náhradu za služobnú pohotovosť). Možno konštatovať, že zákon o HaZZ nebol v rozhodnom období v súlade so smernicou 2003/88/ES, nakoľko zo služobného/pracovného času hasiča vyčleňuje neaktívnu časť určenej služobnej pohotovosti, ktorú je však príslušník povinný tráviť na pracovisku, resp. že Slovenská republika neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, stanovenej v čl. 6 písm. b) cit. smernice. Uvedené potvrdzuje vyššie uvádzaná novela zákona o HaZZ účinná od 01. 11. 2024 (zákon č. 258/2024 Z. z.), ktorá zaviedla do zákona ust. § 97 ods. 5, podľa ktorého na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú.

8. Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pokiaľ žalovaný odkazoval na referenčné obdobia, za ktoré sa má zohľadňovať priemerný týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín, mal za to, že právna úprava platná v rozhodnom období netransponovala do vnútroštátneho predpisu normy týkajúce sa referenčných období v zmysle článku 16 písm. b) smernice, prípadne výnimky

umožňujúce určenie dlhšieho referenčného obdobia podľa článku 17 ods. 3 smernice. K námietke žalovaného, že ak súd posudzuje porušenie článku 6 písm. b) smernice, tak by mal toto porušenie posudzovať v rámci inštitútov uvedených v smernici (referenčné obdobie, prípadne neutrálne dni), súd zdôraznil rozdiel v účinkoch jednotlivých ustanovení smernice. Pokiaľ sa žalobca dovoláva priamej aplikácie článku 6 písm. b) smernice, tento má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudky Pfeiffer a i., už citovaný, body 103 až 106, ako aj Fuß, body 56 až 59). Na druhej strane smernica v článku 16 písm. b) „iba“ umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, je ho potrebné prevziať do právneho poriadku, čo však do 01. 11. 2024 realizované nebolo. Súd sa nestotožnil ani s tvrdením, že v čl. 19 smernice rozširuje referenčné obdobie až na šesť mesiacov, keď toto zo znenia smernice ako záväzné pravidlo nevyplýva (ide len o možnosť výnimky). Ustanovenia § 86 zákona o HaZZ sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času (na obdobie šiestich mesiacov), avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa smernice, teda nejde o určenie referenčného obdobia v súvislosti s priemernou maximálnou dĺžkou týždenného pracovného času, a to aj s prihliadnutím na to, že do zákona nebolo transponované ani ustanovenie o stanovení maximálneho týždenného pracovného času. Napokon referenčné obdobie 6 mesiacov bolo do právneho poriadku zavedené novelou k 01. 11. 2024, čo podporuje závery o jeho absencii v právnej úprave platnej do 31. 10. 2024.

9. V konaní bolo medzi stranami sporné, či došlo v súvislosti s rozvrhom pracovného času žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b) smernice, teda či priemerný týždenný služobný čas presahoval hranicu 48 hodín (žalovaný takéto prekročenie 48 hranice popieral). Obe strany sporu predložili vlastné prepočty, ktoré potvrdzovali ich verzie. Žalobca pri výpočte vychádzal z údajov uvedených vo svojich výplatných páskach, konkrétne z hodín vo fonde pracovného času a odslužených hodín pohotovosti na pracovisku. Tieto hodnoty sčítal a za konkrétne obdobie určil priemerný počet odpracovaných hodín na týždeň, a to v roku 2021 od júla 2021 vrátane 49,74 hodín, v roku 2022 51,29 hodín, v roku 2023 49,17 hodín, v roku 2024 do mesiaca jún vrátane 50,35 hodín. (júl 2021 až december 2021: fond pracovného času 1001,2 hod. + pohotovosť 306,25 hod., spolu 1307,45/26,29 týždňa, t. j. 184 dní/7; rok 2022 : fond pracovného času 1958 hod. + pohotovosť 716,45 hod., spolu 2674,45 hod./52,14 týždňa; rok 2023 : fond pracovného času 1950 hod. + pohotovosť 613,70 hod., spolu 2563,7 hod./52,14 týždňa; januára 2024 až jún 2024: fond pracovného času 975 hod. + pohotovosť 334 hod., spolu 1309/26 týždňov, t. j. 182 dní/7). Uvedené priemery prekračujú stanovenú maximálnu hranicu 48 hodín.

10. Žalovaný vo vzťahu k uvedenému výpočtu namietal, že nie je možné vychádzať z fondu pracovného času, ktorý predstavuje veličinu pre naplnenie plánovaných hodín, aby bolo z neho možné vypočítať mzdu. Tvrdil, že nejde o správny ukazovateľ, nakoľko v zmysle § 97 ods. 1 zákona o HaZZ sa ako služobný čas posudzuje aj čerpanie všetkej dovolenky, čas plateného služobného voľna, či čas náhradného voľna za službu nadčas a službu vo sviatok. Fond pracovného (služobného času) vo všeobecnosti pojem označuje súhrn pracovného času, ktorý má zamestnanec odpracovať za určitý časový úsek, spravidla za týždeň, mesiac alebo rok. Z takto definovaného pojmu fondu pracovného času potom nie je dôvod nevychádzať pri zohľadnení odpracovaných hodín príslušníka. Pokiaľ žalovaný namietal zahrnutie aj iných údajov (dovolenka, PN), tak tieto veličiny zohľadnil aj zamestnávateľ pri určení počtu odpracovaných hodín (napr. ID plachty za mesiac 10/2022, kde sa do pracovného času zohľadnila aj pracovná neschopnosť žalobcu – č. I. 170 rub, alebo ID plachty za 05/2023, kde sa do pracovného času zohľadnila aj dovolenka žalobcu – č. I. 174 rub).

11. Nebolo sporné, že služobný čas žalobcu je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že jedna 24 hodinová zmena sa skladá zo 16 hodinovej služby a na to nadväzujúcej určenej 8 hodinovej služobnej pohotovosti na pracovisku (do konca roka 17 hodín služby a 7 hodín pohotovosti). Na pracovisku žalobcu sa striedajú tri zmeny tak, že jedna zmena odsluží 24 hodín a následne má dva dni voľno. Je teda nevyhnutné, že jedna zmena v danom týždni (7 po sebe nasledujúcich dní) odsluží 24 hodinovú zmenu trikrát, čo predstavuje 72 hodín (čo potvrdzujú aj predložené ID plachty – napr. za 8/2021), teda vysoko prevyšuje maximálny týždenný počet hodín. V prípade, ak zmenu odsluží príslušník len dvakrát do týždňa, je na hranici 48 hodín. Ak by súd prepočítal výkon 24 hodinovej zmeny každý tretí deň na rok, tak príslušník odpracuje 121 dní (365/3), čo predstavuje 2.904 hodín (121 x 24 dní), v priemere 55,70 hodín týždenne (2904/52,14 týždňov), teda prevyšuje maximálny priemerný týždenný pracovný čas 48 hodín. Pri dodržaní normy maximálneho týždenného času by mal príslušník ročne odpracovať najviac 2.502,72 hodín (48 x 52,14 týždňa), pričom však pri rozvrhu troch zmien na pracovisku žalobcu

jedna by mala jedna zmena odpracovať 2.904 hodín, čo o 401,28 hodín ročne prevyšuje maximálny prípustný čas 48 hodín prepočítaný na rok. Podotkol, že do služobného času (odpracovaných hodín, resp. fondu pracovného času) sa zaráta len výkon služby 18 hodín/17 hodín do roka konca 2021, služobná pohotovosť 8 hodín/7 hodín do konca roka 2021 sa nezarátava. Z uvedeného je zrejmé, že slovenská právna úprava v zákone o HaZZ umožňovala zamestnávateľovi (služobnému úradu) rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný čas tak, že presiahne najvyššiu prípustnú hranicu podľa článku 6 písm. b) smernice, k čomu aj prichádzalo. Uvedený záver je platný tak v prípade, ak súd vychádzal z počtu hodín fondu pracovného času podľa výplatných pásov, ako aj z plánovaných odpracovaných hodín podľa ID plachty; uvedené veličiny neboli úplne totožné, v oboch prípadoch však išlo o hodiny výkonu služby bez hodín pracovnej pohotovosti. Ak by súd vychádzal z mesačných prehľadov predložených žalovaným (ID plachty), v ktorých je zaznamenaný počet plánovaných hodín, odpracovaných hodín, hodín pohotovosti (a iné údaje), tak pri výpočte súdu dochádzalo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času vo väčšine mesiacov (25 z 36 mesiacov). Z jednotlivých prehľadov je zrejmé, že zamestnávateľ do odpracovaných hodín započítaval aj dovolenky, PN-ky, rehabilitácie a podobne. Súd však nevidel dôvod na odpočítanie takýchto dní, tak ako naznačoval žalovaný. Právny poriadok takýto postup neupravoval a ustanovenia o neutrálnych dňoch neboli do vnútroštátneho právneho poriadku transponované. Žalovaným predložený prepočet je stanovený na referenčné obdobie 6 mesiacov, ktoré nie je možné aplikovať, nakoľko nebolo zavedené do vnútroštátneho právneho poriadku. Z jednotlivých mesiacov vyplýva, že k prekročovaniu 48 hodinového týždenného pracovného času v rámci mesiaca dochádzalo aj pri spôsobe výpočtu žalovaným (napr. tam, kde nebola dovolenka, alebo iná prekážka v práci - 8/2021, 10/2021, 10/2023, 6/2024). V mesiacoch, kde bolo čerpané viac dovolenky, PN-ky, rehabilitácii, prirodzene žalobca odpracoval menej. Aj v takých prípadoch pri zohľadnení postupu podľa žalovaného dochádzalo by k prekročeniu maximálneho prípustného času (napr. v 3/2022 má žalobca vyznačený deň dovolenky, okrem toho odsľúžil 9 zmien *16 hodín + 2,5 hodiny mimo zmeny + 72 hodín pohotovosti, čo je spolu 218,5 hodiny spriemerovaných na 30 dní - po odpočítaní dňa dovolenky - predstavuje priemerný týždenný čas 50,98 hodiny). Napriek uvedenému príkladnému výpočtu je potrebné vychádzať z počtu odpracovaných hodín stanovených časovým fondom, prípadne mesačnými súhrmami (ID plachty), ktoré vypracoval zamestnávateľ žalobcu, zohľadniac situáciu, že neexistovala žiadna právna úprava na určenie počtu odpracovaných hodí výpočtom, ktorý prezentoval žalovaný.

12. Vo vzťahu k podmienkam nároku na náhradu škody vzniknutú jednotlivcom porušením práva Únie súd uviedol, že podľa judikatúry súdneho dvora zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripínateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi môže zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát a že právo Únie nebráni ani tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Podľa judikatúry Súdného dvora štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie, ak porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva Únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd.

13. Vo vzťahu k prvej podmienke súd uviedol, že táto podmienka je v danom prípade splnená, pretože článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchyliť. Súd konštatoval porušenie článku v bodov odôvodnenia uvedených vyššie. Zároveň je splnená aj podmienka porušenia práva Únie dostatočne závažným spôsobom, keďže porušenie článku 6 písm. b) smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdného dvora (rozsudok C-429/09). Závažnosť porušenia právnej normy je potrebné vnímať aj s ohľadom na ciele smernice, ktoré mali byť

dosiahnuté stanovením maximálneho týždenného pracovného času – právo pracovníkov ba primeranú dobu odpočinku a tým ochranu zdravia a bezpečnosť pracovníkov.

14. Súd mal preukázanú existenciu ujmy vzniknutej žalobcovi a zdôraznil, že nárok poškodeného jednotlivca na náhradu škodu je nárokom sui generis, ktorý má svoj základ v záväzkoch žalovanej voči Európskej únii, a nie vo vnútroštátnom práve. Súd v zmysle zásad ekvivalencie a efektivity analogicky aplikoval ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Predmetom ochrany podľa tohto ustanovenia sú také rýdzo osobnostné práva človeka, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko späté. Jedná sa o nehmotné hodnoty ľudskej osobnosti v jej fyzickej (telesnej), ako aj psychicko - morálno - sociálnej integrite. Jedným z najvýznamnejších osobnostných práv je aj právo na súkromný a rodinný život, ako aj právo na ochranu zdravia. Práve tieto práva žalobcu boli porušené.

15. Súd mal preukázané i splnenie podmienky priamej príčinnej súvislosti medzi porušením práva Európskej únie a škodou spôsobenou žalobcovi. Vykonaným dokazovaním súd zistil zásah do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice a tým na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, deťom, priateľom, záľubám. Námetka žalovaného, že rozvrat rodinných vzťahov, resp. negatívne reakcie syna súvisia skôr s charakterom práce hasiča, nie je úplne bez relevancie, nakoľko samotné 24 hodinové zmeny, prípadne permanentná vnútorná pripravenosť byť k dispozícii v prípade potreby, určite sami o sebe majú vplyv na osobný, rodinný a spoločenský život žalobcu. Tu súd videl zásah do súkromného a rodinného života žalobcu, resp. ujmu priamo vyvolanú porušením únieového práva (článku 6 písm. b) smernice), keď vnútroštátna právna úprava, resp. túto úpravu aplikujúci zamestnávateľ pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu neposkytne toľko pracovného voľna, na ktoré má žalobca nárok, resp. mu určí prácu nad povolený rozsah, čím mu priamo obmedzuje realizáciu jeho potrieb v rodinných a sociálnych vzťahoch. Sám žalobca potvrdil, že zásahy do jeho osobnostných prác začal vnímať približne štyri roky dozadu, keď sa mu začal rozpadáť vzťah s partnerkou, ktorá bola nespokojná s nedostatkom voľného času žalobcu (samozrejme to nemusel byť jediný dôvod rozvratu vzťahu), resp. keď sa mu začal narúšať vzťah so synom. V príčinnej súvislosti s porušením práva EÚ zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku nemajetkovej ujmy aj v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia a práva na odpočinok (aj keď dôsledky na draví žalobca netvrdil), nakoľko účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice zabezpečenie potreby odpočinku, aby žalobca v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidielného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám, a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie, teda preventívne pôsobenie vo vzťahu k ochrane zdravia. Bolo potrebné vziať do úvahy, že právo žalobcu je porušované niekoľko rokov. Jeho pracovná náplň je značne riziková a náročná, žalobca plní v spoločnosti zodpovedné úlohy, ktoré vyžadujú fyzickú a psychickú pripravenosť a odolnosť, čo znásobuje potrebu riadneho odpočinku po práci, čas venovaný záľubám, rodine, alebo akejkolvek inej činnosti, ktorá nemá súvis s jeho pracovnou pozíciou.

16. Čo sa týka peňažnej satisfakcie za porušenie práva žalobcu, zo Smernice potom nemožno vyvodit', že by právo EÚ uprednostňovalo niektorú z foriem náhrady škody, keďže neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z európskej judikatúry však vyplýva, že náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu ich práv. Vzhľadom na tvrdený a preukázaný charakter ujmy je analogické použitie § 13 Občianskeho zákonníka týkajúce sa odstraňovania následkov zásahu do osobnostných práv na daný prípad adekvátne. Vzhľadom na charakter zásahu a okolností zásahu do práv žalobcu neprichádza do úvahy žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie následkov, ako ani morálna satisfakcia (napr. ospravedlnenie a podobne), ktorá vzhľadom na nezvratnú stratu voľného času nie je dostatočným zadosťučinením. Preto práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie ujmy. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu, preto sa súd nestotožnil so žalobcom stanoveným výpočtom nemajetkovej ujmy odvíjajúcej sa od hodín určenej služobnej pohotovosti a jej doplatku do výšky nariadenej služobnej pohotovosti. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej

osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu, alebo napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nebanlivosť alebo naopak o úmysel).

17. Súd prvej inštancie mal preukázaný zásah do práva žalobcu nad maximálny 48 hodinový pracovný čas. Z výsluchu žalobcu vyplynulo, že vníma zásahy najmä v rodinnom živote, vo vzájomnom vzťahu s maloletým synom (ktorý je zverený v osobnej starostlivosti matky), kde nemá časový priestor sa mu dostatočne venovať, pričom žalobca pociťuje prehĺbujúce sa odcudzenie. Je daný zrejmy zásah do rodinného, osobného a spoločenského života. Tento zásah je kontinuálny, pretrváva počas celého žalovaného obdobia a trval zrejme dlhodobo aj pred ním. Žalobca vykonáva povolanie hasiča 20 rokov. Je nutné prihliadnuť aj k okolnostiam a príčinám zásahu do osobnostných práv žalobcu, a to, že Slovenská republika ako členský štát EÚ neurobila potrebné opatrenia na zavedenie maximálneho týždenného pracovného času do svojho právneho poriadku, hoci takýto záväzok mala. Zároveň k okolnostiam vzniku ujmy je potrebné zdôrazniť, že takto navodený stav v rozpore s normou Únie štát toleroval, resp. z neho vychádzal. Vzhľadom k tomu, že sa v rozpore so smernicou nezapočítava služobná pohotovosť do služobného času, príslušník prekračuje 40 hodinový týždenný pracovný čas určený zákonom o HaZZ, ako aj maximálny prípustný týždenný pracovný čas podľa smernice. Už pri plánovaní služieb pri 3 zmenách je zrejmé, že uvedené časy budú prekračované a s týmto uzročením sú aj plánované služby príslušníkov. Sumarizujúc uvedené súd ako primeranú náhradu priznal žalobcovi sumu 2.200,- eur a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Súd považoval uvedenú sumu za primeranú zohľadniac dĺžku, intenzitu zásahu, spôsob zásahu a okolnosti, ako k nemu došlo (resp. dochádzalo). Súd zohľadnil aj rozhodovacia prax iných súdov v skutkovo obdobných veciach, kde súdy na základe vlastnej úvahy priznávali náhrady v rozsahu 1.500,- až 2.500,- eur.

18. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným za mesiac júl 2021, súd ju nepovažuje za dôvodnú. Všeobecná premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka). V prípade nemajetkovej ujmy je začiatok plynutia premlčacej doby viazaný na okamih, kedy k takému zásahu došlo. Či došlo k zásahu, t. j. k porušeniu článku 6 písm. b) smernice v mesiaci júl 2021, bolo možné zistiť najneskôr po dovŕšení mesiaca a právo na náhradu nemajetkovej ujmy bolo možné uplatniť prvý deň nasledujúceho mesiaca, dňa 01. 08. 2021. Žaloba bola podaná dňa 01. 08. 2024, teda v rámci trojročnej premlčacej doby.

19. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Žalobca bol v konaní úspešný v základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, preto mu súd priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Priznanie plnej náhrady trov konania je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela od úvahy súdu. Poukázal v súvislosti s týmto názorom na záver Ústavného súdu SR (uznesenie IV. ÚS 71/2019-12 zo dňa 07. 02. 2019).

20. Proti výroku I. a III. rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „CSP“). Žalovaný prezentoval názor, že samotné nesprávne transponovanie, resp. prípadné konštatovanie porušenia čl. 2 Smernice 2003/88/ES (ďalej aj ako „Smernica“) súdom prvej inštancie ešte samo o sebe nezakladá právo žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy. Čl. 2 Smernice obsahuje definície pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“, ktorých prípadný nesprávny výklad a aplikácia môže spôsobiť určitý negatívny následok v živote žalobcu iba v tom prípade, ak v dôsledku takejto nesprávnej aplikácie dôjde aj k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice, teda k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času. Z ustanovení Smernice jasne vyplýva rozdiel medzi pracovným časom a časom odpočinku, teda časom, ktorý sa na účely výpočtu priemerného pracovného času v zmysle článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES započítava do odpracovaných hodín a čas, ktorý sa do odpracovaných hodín nezapočítava. Žalovaný mal za to, že je nevyhnutné rozlišovať medzi transpozíciou smernice a jej samotnou aplikáciou. To znamená, že ak aj súd rozhodne, že smernica 2003/88/ES nebola transponovaná správne, tak je súd prvej inštancie naďalej povinný skúmať, či vôbec došlo pri aplikácii

rozvrhovania služobného času žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES alebo nie. Bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu porušenia článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi samotnému sú však bremenami žalobcu, a nie bremenami žalovaného alebo samotného súdu. V prípade, ak súd vysloví nesprávnu transpozíciu Smernice 2003/88/ES, tak je nevyhnutné, aby sa zisťovalo aj konkrétne porušenie jej článku 6 písm. b) vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ osobitne, čo vyplýva aj z podstaty inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že osvojiť si otázku správnej či nesprávnej transpozície akejkoľvek smernice môže iba Európska komisia, a nie vnútroštátny súd. Súd prvej inštalácie aj napriek uvedenej skutočnosti pristúpil k rozhodovaniu o transpozícii Smernice 2003/88/ES, tak má žalovaný za to, že aj prípadné konštatovanie jej nesprávnej, resp. neúplnej transpozície do zákona č. 315/2001 Z. z. nezakladá žalobcovi akýkoľvek nárok. Prípadné porušenie povinnosti členského štátu Európskej únie transponovať akúkoľvek smernicu do vnútroštátneho poriadku zakladá iba zodpovednosť členského štátu voči Európskej únii, a nie voči konkrétnym fyzickým osobám. Nárok fyzickej osoby môže vzniknúť iba ako nežiadúci dôsledok nesprávnej transpozície Smernice 2003/88/ES; to znamená, že súd prvej inštalácie má skúmať, aký mala nesprávna transpozícia Smernice 2003/88/ES dopad na žalobcu. Vo vzťahu k uvedenému mal súd prvej inštalácie skúmať, či došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného služobného času v zmysle článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a ak áno, tak v akom rozsahu.

21. K referenčným obdobiam žalovaný uviedol, že pre zodpovedanie otázky, či došlo v prípade žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b) smernice, bolo nutné súdom prvej inštalácie ustáliť, v akom období sa počíta priemerný týždenný pracovný čas, nakoľko predmetná otázka bola v konaní sporná. Žalovaný sa nestotožnil s konštatovaním súdu prvej inštalácie uvedenej v bode 4.1 napadnutého rozsudku, súd prvej inštalácie v bode 41. svojho rozsudku skonštatoval, nakoľko toto jednoznačne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci ako aj z nesprávne zistených skutkových okolností prípadu. Žalovaný v otázke referenčných období poukázal na článok VI písmeno C prvý odsek z Výkladového oznámenia Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. (ďalej len „Výkladové oznámenie Komisie o smernici“) nazvaný USTANOVENIA S PRIAMYM ÚČINKOM, ktorý hovorí, cit.: „Súdny dvor usúdil, že článok 6 ods. 2 v spojení s ustanoveniami o referenčnom období spĺňa všetky predpoklady na to, aby vyvolal priame účinky.“ Otázka referenčného obdobia je v prípade HaZZ jednoznačne na mieste. Z § 1 ods. 1 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 314/2001 Z. z.“) možno jednoznačne vyvodit' cieľ HaZZ, ktorým je ochrana života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia pred požiarimi. Smernica 2003/88/ES vo svojej preambule, ktorá predstavuje určitý výkladový základ každej smernice, v odseku 15 prezumuje potrebu pružnosti určitých ustanovení. Podľa odseku 16 prvej vety preambuly, cit.: „treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení smernice.“ Nakoľko sú predmetné konštatovania uvedené už v preambule Smernice 2003/88/ES, tak mal za to, že predstavujú určitú výkladovú normu vo vzťahu k určitým pracovným odvetviám, ktoré sú konkretizované v článku 17 ods. 3 smernice. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES konkrétne stanovuje, od ktorých ustanovení smernice je možné sa odchýliť, pričom ich taxatívne vymedzuje ako: články 3, 4, 5, 8 a 16. Zároveň článok 17 ods. 3 bod b) smernice konkrétne stanovuje aj činnosti, pri ktorých sa predmetné odchýlky využívajú a teda, cit.: „v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä: iii) služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pošt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarné služby a služby civilnej ochrany;“ S ohľadom na § 1 ods. 1 zákona č. 314/2001 Z. z. je na mieste konštatovať, že ochrana života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia jednoznačne vyžaduje nepretržitú prevádzku každej hasičskej stanice, teda aby každá hasičská stanica mohla byť efektívne využitá 24 hodín denne a 7 dní v týždni. Je preto nevyhnutné, aby členský štát (v tomto prípade Slovenská republika) zabezpečil efektívny chod Hasičského a záchranného zboru tak, aby tento mohol chrániť práva všetkých občanov Slovenskej republiky vo vzťahu k ich životu, zdraviu, právu vlastníť majetok, ale taktiež aj vo vzťahu k právu na priaznivé životné prostredie. Práve opačný výklad predmetných ustanovení (t. j. výklad žalobcu) by mohol spôsobiť nemožnosť zabezpečiť nepretržitú prevádzku v HaZZ, čo by mohlo spôsobiť mimoriadne a rozsiahle škody či už na životoch, zdraví, majetku alebo životnom prostredí, čo by jednoznačne ovplyvnilo podstatnú časť obyvateľstva a životaschopnosť krajiny. V zmysle uvedeného sa žalovaný nestotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštalácie, že by sa otázka referenčného obdobia nevzťahovala na príslušníkov HaZZ. Na podporu svojich argumentov žalovaný poukazuje na 3 podstatné dôvody, v zmysle ktorých mal za to, že referenčné obdobie 6 mesiacov je aplikovateľné v prípade príslušníkov HaZZ v Slovenskej republike:

1/ Ak súd prvej inštancie konštatuje nesprávnu transpozíciu smernice a teda skonštatuje, že je priamo aplikovateľná v tomto konaní, tak má žalovaný za to, že je potrebné na ňu prihliadať komplexne, a nie spôsobom, ako to robí žalobca, t. j. iba na ustanovenia, ktoré sa mu v tomto súdnom konaní hodia.

2/ K rovnakému záveru možno dospieť aj pri skúmaní zákona č. 315/2001 Z. z. – konkrétne ustanovenia § 86 ods. 1, cit.: „Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.“ Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že otázka transpozície smerníc do vnútroštátneho práva nevyžaduje doslovnú transpozíciu. Smernica stanovuje referenčné obdobie na účely rozvrhu pracovného času do určitého obdobia, v rámci ktorého sa počíta priemer a to z dôvodov uvedených vyššie (potreby zabezpečiť nepretržitú prevádzku). Pracovný čas príslušníkov HaZZ je potrebné rozvrhnúť do určitého obdobia tak, aby bola zabezpečená životaschopnosť každej jednej hasičskej stanice. Z uvedeného dôvodu zákon č. 315/2001 Z. z. jasne stanovuje obdobie, v rámci ktorého sa rozvrhuje plán služieb príslušníkov HaZZ. Týmto obdobím je obdobie šiestich mesiacov.

3/ V neposlednom rade súd prvej inštancie neprihliadol ani na reálnu prax, ako sa služby príslušníkov HaZZ plánujú. Je na mieste konštatovať, že súdy nie sú viazané iba doslovným výkladom ustanovení zákonov či nadnárodných právnych predpisov, ale rovnako môžu a zároveň by aj mali prihliadať nie len na formálnu stránku, ale aj praktickú stránku uplatňovania týchto formálne stanovených ustanovení. V prípade príslušníkov HaZZ sa služby rozvrhujú vopred do obdobia šiestich mesiacov. Je preto na mieste konštatovať, že žalobca už v júli 2024 by vedel uviesť, či má službu naplánovanú na Vianoce, 1. sviatok vianočný alebo 2. sviatok vianočný, pričom si teda môže naplánovať aj svoj voľný čas tak, aby na jednej strane mohol plniť slobodne zloženú prísahu, teda morálny záväzok, voči spoločnosti, že bude ochraňovať život a zdravie osôb, majetok a životné prostredie a zároveň sa mohol venovať aj svojej rodine, koníčkovi a iným voľnočasovým aktivitám. Vzhľadom na bod 41. napadnutého rozsudku mal žalovaný za to, že súd prvej inštancie pochybil v otázke právneho posúdenia referenčných období, v rámci ktorých sa počíta priemerný týždenný pracovný čas žalobcu. S vyššie uvedeným názorom sa stotožnil aj Mestský súd Košice v najnovšom rozsudku č. k. 77C/17/2023-88 zo dňa 12. 09. 2024, z ktorého citoval.

22. Ďalej žalovaný namietal, že sa súd prvej inštancie nesprávne vysporiadal aj s otázkou fondu pracovného času. Je zrejmé, že fond pracovného času v sebe zahŕňa nielen pracovný čas v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, ale taktiež aj čas odpočinku v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal aj s otázkou § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. Zákon č. 315/2001 Z. z. považuje určité časy odpočinku za výkon štátnej služby, avšak tie časy nie sú výkonom štátnej služby. Ide o časy podľa § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. To znamená, že ak aj fond pracovného času do seba započítava ako služobný čas aj čas dovolenky, voľna za sviatok, voľna z kolektívnej zmluvy či iné voľná, tak tieto nie sú výkonom štátnej služby a teda na účely smernice 2003/88/ES tieto jednoznačne a nespochybniteľne možno subsumovať pod čas odpočinku podľa článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Z uvedeného dôvodu považoval žalovaný výpočty žalobcu za nesprávne a absolútne ignorujúce časti Smernice 2003/88/ES, ktoré sa v prípade jej priamej aplikácie vzťahujú rovnako na predmetné konanie ako tie, ktoré sa žalobca rozhodol účelovo nezohľadňovať.

23. K existencii nemajetkovej ujmy a jej príčinnej súvislosti žalovaný uviedol, že výpoveď žalobcu ohľadom toho, akú konkrétnu nemajetkovú ujmu v súvislosti s prekračovaním 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času pociťuje, boli len vo veľmi všeobecnej rovine, uvedené skutočnosti neodôvodňovali náhradu nemajetkovej ujmy v žiadnej výške. Zo žaloby žalobcu, jeho repliky a následného výsluchu vyplynuli iba bežné skutočnosti, s ktorými sa stretá každá jedna ľudská bytosť. Poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 424/2012 zo dňa 06. 11. 2014. Navyše z výsluchu žalobcu vyplynula aj ďalšia dôležitá skutočnosť, a to tá, že v žalovanom období žalobca vykonával aj inú pracovnú činnosť mimo pracovného pomeru. Dovoľovanie sa pracovnej preťažnosti, ktorá žalobcovi bráni využívať svoj voľný čas s rodinou a oberá ho o čas na koníčky a regeneráciu sa v kontexte vyššie uvedeného javí ako účelové tvrdenie, keďže žalobca sa popri službe v Hasičskom a záchrannom zbore stíhal venovať aj ďalšej práci, pri ktorej paradoxne zjavne nepociťoval, že by jej výkonom prichádzal o svoj voľný čas. Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol, v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval.

24. Žalovaný mal za to, že žalobca nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady

nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. V konaní v podobe nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, a to tak, že žalovaný by spôsobil žalobcovi škodu, resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, žalobca musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí. Žalovaný zdôraznil, že zo strany žalobcu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôstojnosť resp. vážnosť v spoločnosti. Žalovaný má za to, že v tomto súdnom konaní nebolo ani na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie žalobca ani netvrdil (tobôž nepreukázal), že by jeho práca bola výlučným dôvodom, pre ktorý sa rodine, blízkym, priateľom, prípadne voľnočasovým aktivitám venuje menej. Uvedené považuje žalovaný za kľúčové, nakoľko ak sa z posudzovania vplyvu faktorov na zníženie času na voľnočasové aktivity, rodinu, blízkych, priateľov nedá abstrahovať jedine jeden (a to práca žalobcu), ktorý by ako jediný bránil slobodnému nakladaniu s voľným časom, tak nie je možné jednoznačne tvrdiť, že nesprávne prebratie Smernice je tým jediným a výlučným faktorom, v dôsledku ktorého žalobca rodine, priateľom či koníčkom venuje menej času. Súd prvej inštancie sa tvrdeniami žalobcu v tomto smere nijako bližšie nezaoberal a tento súvis neskúmal, čo žalovaný považuje za vadu konania. Príčinná súvislosť medzi porušením a nemajetkovou ujmu musí byť bezprostredná, priama a nemôže byť len bočnou respektíve sprostredkovanou linkou.

25. Žalovaný podal odvolanie aj proti tretiemu výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnej výške, t. j. 100 %, z prisúdenej sumy. Žalovaný sa s týmto názorom súdu prvej inštancie nestotožnil a mal za to, že nárok žalobcom bol nesprávne uplatnený a v danom prípade sa jedná o nesprávne právne posúdenie veci. V závere svojho odvolania žalovaný navrhol Krajskému súdu v Nitre ako súdu odvolaciemu, aby zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

26. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. K námietke žalovaného, že nebola preukázaná nesprávna transpozícia Smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“) do právneho poriadku Slovenskej republiky uviedol, že súd prvej inštancie sa v bode 40. napadnutého rozhodnutia jasne a správne vysporiadal s námietkou správnej transpozície Smernice. S otázkou porušenia čl. 6 písm. b) Smernice sa súd následne vysporiadal v bode 44. a 45. napadnutého rozhodnutia, ktoré citoval. Súd prvej inštancie tak jasne uviedol, že žalobca vo väčšine mesiacov pracoval v rozpore s čl. 6 písm. b) Smernice, a preto považuje túto univerzálnu námietku žalovaného, za irelevantnú.

27. K referenčným obdobiam - žalovaný namietal, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s použiteľnosťou referenčných období na daný prípad, keď konštatoval, že žiadne referenčné obdobie nebolo transponované do právneho poriadku. Právny záver, ktorý vyslovil súd prvej inštancie v bode 41. napadnutého rozhodnutia - použiteľnosť referenčných období považuje za správny. Tento záver reflektuje na mnohopočetnú judikatúru odvolacích súdov, ktorú si citoval.

28. K výpočtom priemerného týždenného pracovného času - žalovaný namietal použiteľnosť údajov fondu pracovného času keď uviedol, že fond pracovného času v sebe zahŕňa nielen pracovný čas ale i čas odpočinku. K použiteľnosti údajov z fondu pracovného času, ktoré sú riadne premietnuté vo výplatných páskach, ako aj evidencii z dochádzkového systému SAP (ID plachty) sa už mnohopočetnekrát vyjadrili odvolacie súdy naprieč celou SR. Vo svojom vyjadrení opäť uviedol vybrané rozhodnutia, ktoré preukazujú, že súd prvej inštancie správne aplikoval všetky údaje z fondu pracovného času a daná námietka žalovaného je taktiež nedôvodná, a to rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. 12. 2024, sp. zn. 14Co/74/2024, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. 08. 2024, sp. zn. 3Co/54/2024, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. 11. 2024, sp. zn. 2Co/110/2024, z ktorých citoval.

29. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie sa mal vysporiadať čo je pracovným časom a čo časom odpočinku uviedol, že predmetná námietka má základ v teórii výpočtov pracovného času,

ktorými sa žalovaný snaží preukázať, že údajne nemalo prísť k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice. Vo svojich výpočtoch odkazoval aj na tzv. neutralizáciu, čím sa snažil odpočítavať z pracovného času žalobcu napr. dni dovolenky, ktorú si žalobca čerpal, resp. dni PN, či OČR a i. Nakoľko však súd prvej inštancie túto teóriu fakticky odmietol, žalovaný považoval túto skutočnosť za nesprávnu. S predmetným tvrdením žalovaného nesúhlasil, nakoľko tak ako súd prvej inštancie odmietol uvedenú teóriu prepočtov žalovaného, tak rovnako prevažne postupujú aj iné krajské sudy naprieč celou SR. Nižšie uviedol, prečo považuje teóriu prepočtov žalovaného za nesprávnu a cituje aj judikatúru súdov, ktoré dané tvrdenia podporujú. Žalobca v konaní predložil tabuľky prepočtov priemerného pracovného času, ktoré vyjadrovali prepočet cez 6 mesačné, 12 mesačné aj 36 mesačné obdobie. Tieto prepočty (tabuľky) vychádzali z údajov z dochádzkového systému SAP a výplatných pásov a potvrdzovali porušenie čl. 6 písm. b) Smernice, čo správne konštatoval aj súd prvej inštancie. Správnosť a použiteľnosť prepočtov pracovného času, ktoré predložil žalobca v tomto konaní, môžeme konštatovať aj pri pohľade na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, ktorý vo svojom rozhodnutí zo dňa 28. 11. 2024, sp. zn. 5Co/26/2024, z ktorého citoval. K námietke ohľadne potreby neutralizácie pracovných dní, ktorú používa žalovaný sa taktiež vyjadrili napr. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí zo dňa 17. 12. 2024, sp. zn. 14Co/74/2024 a v rozhodnutí zo dňa 17. 12. 2024, sp. zn. 14Co/74/2024 z ktorých vyplýva záver, že je potrebné rozlišovať medzi služobným časom hasiča a výkonom služby. V prípade služobnej pohotovosti ide v oboch prípadoch o výkon štátnej služby hasiča, avšak služobná pohotovosť hasiča sa nezapočítava do služobného času. Poukazujúc na čl. 2 ods. 1 a 2 Smernice súd prvej inštancie prijal záver, že čas určenej služobnej pohotovosti hasiča má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon o HaZZ je tak jednoznačne v rozpore so Smernicou, pretože so služobného (pracovného) času hasiča vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k výkonu štátnej služby (k výjazdu), až takéto vykonanie je štátnou službou.

30. K existencii nemajetkovej ujmy a jej príčinnej súvislosti uviedol, že žalobca má za to, že súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal s dôvodmi, ako aj určením výšky nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola priznaná v tomto konaní. Svoje úvahy v týchto otázkach súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v bode 50. a 51. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom v kontexte odvolacej argumentácie žalovaného v tejto súvislosti konštatoval, že zdôvodnil, aká ujma žalobcovi vznikla a prečo ju považoval za vážnu, ozrejmil tiež dôvody, na podklade ktorých dospel k záveru o primeranosti výšky priznaného peňažného odškodnenia.

31. Žalovaný v rámci odvolacej repliky uviedol, že sa pridrižiava svojich tvrdení uvedených v podanom odvolaní, nestotožnil sa s odkazmi žalobcu na rôzne rozhodnutia krajských súdov, nakoľko tieto sa ani netýkajú argumentácie žalovaného predloženej v tomto konaní, nakoľko (okrem rozhodnutia KS PO) v týchto žalovaný nesporeval prepočty predložené žalobcami v uvedených konaniach. Je preto namieste odkázať na prejednací princíp Civilného sporového poriadku, ktorým je súd prvej inštancie viazaný. Avšak, nad rámec žalovaný poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/32/2024-192 zo dňa 18. 12. 2024, ktorým odvolací súd vrátil vec Okresnému súdu Humenné na nové konanie z dôvodu, že sa nevysporiadal s námietkou žalovaného ohľadom referenčného obdobia podľa § 86 zákona č. 315/2001 Z. z., pričom súd prvej inštancie v predmetnom konaní priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.200,- eur. Žalovaný zotrval na navrhovanom odvolacom petite uvedenom v jeho odvolaní.

32. Žalobca vo svojej duplike zotrval na svojich doterajších vyjadreniach obsiahnutých v žalobe, ako i vo vyjadreniach prezentovaných pred súdom prvej inštancie, ako i vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Doplnil, že porušovanie práv hasičov nerešpektovaním Smernice 2003/88/ES je totiž stav, ktorý trvá desaťročia a o protiprávnosti ktorého žalovaný nepochybne vie a musí vedieť, pričom sám žalovaný je pôvodcom tohto protiprávneho stavu. Prvé z rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v obdobných sporoch boli vydané už približne v roku 2015, teda žalovaný už takmer 10 rokov objektívne vie, že tunajšia vnútroštátna právna úprava Zákona o hasičskom a záchrannom zbere a pracovný čas hasičov porušuje predmetnú Smernicu 2003/88/ES. Dôkazom sú stovky právoplatných rozhodnutí v prospech hasičov na rovnakom skutkovom základe ako v tomto spore.

33. Žalovaný ďalej rozporuje, že predložené rozhodnutia krajských súdov sa nedotýkali argumentácie žalovaného, ktorú prezentuje v tomto konaní. Toto vyjadrenie nie je pravdivé, nakoľko žalovaný štandardne stále prezentuje v každom konaní rovnaké námietky: pôsobnosť Smernice 2003/88/ES na hasiča ako žalobcu a prepočty pracovného času cez referenčné obdobia a neutralizáciu pracovného

času. Prostredníctvom svojich prepočtov pracovného času následne rozporuje prepočty žalobcu a poukazuje, že k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nedošlo a preto nevznikla žalobcovi ani žiadna ujma. Takýto postup zvolil aj napríklad v konaní pred Okresným súdom Prievidza (predložil úplne totožný princíp prepočtu pracovného času, ktorým rozporoval prepočet pracovného času žalobcu), pričom Krajský súd Trenčín v odvolacom rozhodnutí zo dňa 06. 11. 2024, sp. zn. 5Co/62/2024 tento prepočet žalovaného odmietol. Rovnakú procesnú obranu pred Krajským súdom v Prešove nepopiera ani žalovaný vo svojom vyjadrení, pričom dodal, že takúto používa napr. aj v konaniach pred Krajským súdom v Košiciach, čo potvrdzujú aj predložené rozhodnutia z tohto krajského súdu. K predloženému uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. 12. 2024, č. k. 20Co/32/2024-192, na ktoré odkazuje žalovaný uviedol, že je pravdou, že vec bola vrátená súdu nižšej inštancie. Krajský súd v Prešove však zároveň uviedol, že apriori nevylučuje správnosť záverov súdu prvej inštancie, len odkázal na hlbšiu analýzu ust. § 86 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore. K tomuto rozhodnutiu však zároveň uviedol, že Krajský súd v Prešove v rovnakom senáte 20Co, za rovnakého zloženia členov senátu voči rozhodnutiu rovnakého súdu prvej inštancie - Okresného súdu Humenné v ten istý deň ako vydal vyššie uvedené uznesenie, vydal aj rozhodnutie zo dňa 18. 12. 2024, sp. zn. 20Co/20/2024, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil (priznal nemajetkovú ujmu vo výške 2.900,- eur a náhradu trov konania) a zároveň odmietol aplikáciu ust. § 86 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore ako ustanovenia pojednávajúceho o referenčných obdobiach.

34. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané žalovaným ako oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a že spĺňa náležitosti odvolania v zmysle § 363 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 CSP za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku.

35. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

36. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného, v odvolacom konaní bol preskúmaný napadnutý I. výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.200,- eur a III. výrok o trovách konania, a preto II. výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu v prevyšujúcej časti zamietol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť.

37. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obstoja v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Z napadnutého rozsudku ani konania mu predchádzajúceho súd neidentifikoval takú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Vzhľadom k tomu, že odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zdôraznenie dodáva:

38. Čo sa týka žalovaným namietaného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, vychádzajúc z obsahu súdneho spisu možno konštatovať, že súd prvej inštancie dodržal v konaní

procesné predpisy upravujúce procesný postup. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 až 4 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie napadnutého rozsudku uviedol, čoho sa v konaní žalobca domáhal, popísal procesnú obranu žalovaného v konaní, odôvodnil námietku miestnej príslušnosti, popísal, ktoré dôkazy v konaní vykonal a uviedol zistený skutkový stav, uviedol zákonné ustanovenia, podľa ktorých vec posudzoval a vyčerpávajúcim spôsobom sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a právnymi argumentami strán, uviedol, ako vyhodnotil vykonané dôkazy a ako na danú vec aplikoval relevantnú právnu úpravu. Z týchto dôvodov mal odvolací súd za nedôvodnú odvoláciu námietku žalovaného ohľadne nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku.

39. Žalovaný poukazoval v podanom odvolaní, že v prípade, ak súd vysloví nesprávnu transpozíciu smernice, tak je nevyhnutné, aby sa zisťovalo aj konkrétne porušenie jej článku 6 písm. b/ vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ osobitne. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere v § 85 až § 94 upravuje podmienky výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy: týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Podľa prílohy č. 4 bod 6 zákona do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (bod 6 prílohy č. 4). Z predmetných ustanovení zákona ale nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy s právom Európskej únie. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici 2003/88 je autonómny pojem práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel tejto smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Článok 2 ods. 1 a 2 Smernice 2003/88 vymedzuje „pracovný čas“ ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti...“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Ako Súdny dvor zdôraznil vo svojej judikatúre, rozlišovanie je binárne: buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles/Rudy Matzak zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice vrátane pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v tejto smernici. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa neuplatňuje na definíciu pojmu „pracovný čas“. Toto konštatovanie potvrdzuje aj účel tejto smernice, ktorý má zabezpečiť, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Ako už Súdny dvor viackrát rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

40. Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere umožňuje zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES zo 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Je potrebné zdôrazniť, že povinnosť členských štátov vyplývajúca zo smernice, ktorou je dosiahnuť výsledok stanovený smernicou, ako aj ich povinnosť prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie splnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje na všetky orgány členských štátov. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, je potrebné konštatovať, že Slovenská republika ako členský štát EÚ v súlade s potrebou

chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, konkrétne príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, stanovenej v čl. 6 písm. b/ cit. Smernice.

41. Vo vzťahu k pôsobnosti Smernice na žalobcu, t. j. na hasiča, resp. príslušníka Hasičského a záchranného zboru, treba poukázať na rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 zo dňa 05. 10. 2004 Pfeiffer a i., ako aj uznesenie Súdneho dvora vo veci C-52/04 zo 14. júla 2005 Personalrat der Feuerwehr Hamburg. Čl. 1 ods. 3 Smernice definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia činností, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391 sa v zmysle čl. 2 ods. 1 uplatňuje na „na všetky odvetvia činnosti a to verejné aj súkromné“, ku ktorým okrem iného patria všeobecne uvedené činnosti služieb (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas atď.) Ako vyplýva z ods. 2 prvého pododseku tohto čl. neuplatňuje sa uvedená Smernica tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. Na činnosť vykonávanú žalobcom sa ale táto výnimka nevzťahuje. Výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku Smernice je potrebné s ohľadom na cieľ Smernice (podpora zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci) vykladať zužujúco. Táto výnimka bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu (napr. prípady živelných pohrôm), pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Takáto služba civilnej ochrany sa jasne odlišuje od štandardnej, základnej obsahovej náplne činnosti a plnenia úloh žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Aj zo záverov uznesenia Súdneho dvora vo veci C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg vyplýva, že čl. 2 Smernice Rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ako aj čl. 1 ods. 3 Smernice Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby, ako je verejná služba, o ktorú ide v konaní vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článok 6 bod 2 Smernice 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas, vzťahujúci sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, ktoré dočasne prevážia cieľ smerujúci k zabezpečeniu riadneho fungovania služieb nevyhnutných pre ochranu takých verejných záujmov, ako sú verejný poriadok, zdravie a bezpečnosť, nad cieľom spočívajúcim v zabezpečení bezpečnosti a zdravia pracovníkov pridelených do zásahových a záchranných jednotiek; aj v takejto výnimočnej situácii však musia byť v čo najväčšom rozsahu zachované ciele Smernice 89/391.

42. Súdny dvor tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci L., bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, o akú prácu sa jedná. Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou (C-429/09 vo veci K., C-52/04 vo veci L. Q. K. G.). Pretože žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) Smernice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§ 122 ods. 1 Zákona o HaZZ).

43. Pokiaľ žalovaný spochybňoval, či došlo k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas a v tomto smere považoval za potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času hasičov v referenčnom období 6 mesiacov, odvolací súd poukazuje na to, že v danej veci nebolo sporné, že žalobcovi sú rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzuje určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, že služobné povinnosti sú určované na čas nočných hodín, že v prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť na prácu nadčas, a že hasiči strávia na pracovisku počas jednej zmeny minimálne 24 hodín. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny, každý tretí deň odsľúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni

voľna. Z výpisu z dochádzkového systému, ktorý predložil žalobca spolu so žalobou je nesporné, že počas rozhodného obdobia júl 2021 až jún 2024 u žalobcu pravidelne dochádzalo k prekročovaniu maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času, tak ako je uvedené vyššie. V súvislosti s námietkou žalovaného, v rámci ktorej sponchyboval dôkazy preukazujúce prekročenie maximálneho prípustného týždenného pracovného času žalobcu, ktoré označil ako „tabuľky“, odvolací súd uvádza, že ide o výpis zo systému slúžiaceho pre riadenie ľudských zdrojov a evidenciu dochádzky. Zároveň sa z neho vychádza pri výpočte mesačného služobného príjmu žalobcu. Ide o relevantný dôkaz, ktorý v naznačených súvislostiach nevyvoláva pochybnosti o jeho hodnovernosti. Preto aj táto námietka žalovaného nie je dôvodná.

44. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že Smernica neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Je na vnútroštátnom práve členských štátov EÚ, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú právnu úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analogia podľa § 11 až § 13 OZ). Žalovaný nesprávne v odvolaní namietal, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice v žalovanom období odpracoval viac ako 48 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil súdu prvej inštancie doklady od svojho zamestnávateľa, ktoré žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil a nenavrhol v tomto smere vykonať žiadne dokazovanie. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že žalobca v rozhodnom období pracoval viac ako 48 hodín priemerne (a súčasne viac ako 40 hodín týždenne podľa § 85 ods. 2 veta prvá Zákona o HaZZ) v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaný bol. Žalobca nielenže pracoval nad maximálne prípustný rozsah týždenného pracovného času, ale v rozpore s článkom 6 písm. b) v spojení s článkom 2 bod 1 Smernice mu odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času.

45. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie konštatuje, že žalobcovi vznikla nemajetková ujma spočívajúca v porušení práva na súkromný a rodinný život, práva na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, keďže právo na primeranú dobu odpočinku bolo porušené. Nakoľko slovenský právny poriadok neobsahuje úpravu ohľadom práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie, ujma žalobcu má najbližšie k zásahu do osobnostných práv, a preto súd prvej inštancie správne analogicky aplikoval § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou žalovaného, že nebola splnená podmienka pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že v zmysle uvedeného ustanovenia je možné žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 a že neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti. Prostriedky nápravy podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (popri morálnej satisfakcii požiadavka, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov) za takýchto okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takomto prípade súdna prax nevyklučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadostučinenie. K porušeniu práv žalobcu pritom dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Nemajetkovú ujmu nie je ani podľa názoru odvolacieho súdu možné nahraďiť inak z dôvodu, že uplynutý čas žalobcovi vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak. Odvolací súd zároveň konštatuje, že žalobca v dostatočnej miere preukázal vzniknutú ujmu v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky.

46. Žalovaný tiež namietal, že žalobca nepreukázal zásah do svojho súkromného a rodinného života, nepreukázal výšku škody a v tejto súvislosti namietal aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Dôkazom o neopodstatnenosti týchto námietok žalovaného je odôvodnenie súdu prvej inštancie obsiahnuté v bodoch 49. až 51. napadnutého rozsudku. Výšku peňažného zadostučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá nesmie byť arbitrárna. Odvolací súd zdôrazňuje, že právo na odpočinok u žalobcu bolo dlhšiu dobu porušované, keďže za necelé 3 roky došlo uňho k opakovanému prekročeniu týždenného pracovného času. V zhode s názorom súdu prvej inštancie je aj odvolací súd toho názoru, že

práca žalobcu je veľmi zodpovedná. Práve skutočnosť, že u žalobcu došlo k opakovanému prekročeniu týždenného pracovného času znamená, že žalobca tento čas nemohol venovať odpočinku, načerpaniu energie, udržaniu kondície, svojim záľubám, rodine a synovi. V tejto súvislosti žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal, že daný čas mohol tráviť aj naznačeným spôsobom a že nekonkretizoval skutkové okolnosti tvoriace obsah iného ako pracovného využitia času. Odvolací súd je toho názoru, že všeobecnejšie popísanie istých skutočností samo o sebe neznamená nekvalitu súdneho rozhodnutia. Mimo rozumných pochybností možno uzavrieť, že skutkové okolnosti uvedené súdom prvej inštancie sú dostatočne zrozumiteľné a určité a nepotrebujú bližšiu interpretáciu. S poukazom na uvedené je aj odvolací súd toho názoru, že priznaná nemajetková ujma 2.200,- eur je, vychádzajúc najmä z dĺžky obdobia nežiadúceho stavu a zníženia kvality života v dôsledku zásahu do osobnostných práv žalobcu, primeraná.

47. S poukazom na princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí spočívajúci v tom, aby v skutkovo obdobných veciach súdy rozhodovali rovnako, odvolací súd poukazuje na obsah rozhodovacieho činnosti odvolacích súdov, ktoré prijali obdobné závery, ako v tejto veci (napr. rozsudky rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/85/2023 zo dňa 28. 08. 2024, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Co/20/2025 zo dňa 26. 03. 2025, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/54/2024 zo dňa 22. 08. 2024, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26CoPr/1/2025 zo dňa 19. 06. 2025).

48. Pokiaľ žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie aj vo vzťahu k výroku o trovách konania, odvolací súd uvádza, že civilný sporový proces je v otázke náhrady trov konania ovládaný zásadou zodpovednosti za úspech v spore. Ak žalobca podal dôvodnú žalobu a bol úspešný v základe nároku, má nárok na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Súd prvej inštancie rozhodol správne, keďže žalobca bol úspešný v základe nároku, a preto správne v zhode so zásadou zodpovednosti za úspech v spore aplikoval § 255 ods. 1 CSP.

49. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. a vo výroku III. o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

50. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Na základe toho úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %).

51. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).